

Amerikan Emperyalizmi, Küba Devrimi ve Fidel Castro

01.02.2021 • Revcom Yazıları • Yeni Komünizm

Editörün Notu: Aşağıdaki yazı komünist bir entelektüel ve DKP ABD üyesi olan Raymond Lotta tarafından 2006 yılında kaleme alınmıştır. Bu yazı geçmiş komünizm deneyimlerine karşı girişilen karalama kampanyasına karşı kurulan ve Lotta'nın önderlik ettiği "Set the Record Straight" inisiyatifinin kapsamında *Modern Revizyonizm* ve *Sahte Komünizm* yazı dizisinin içerisinde de yer almıştır.

Bu yazıyı geçtiğimiz hafta Küba'nın ikili kur sisteminden çıkacağını açıklaması ile beraber harlanan "Küba komünizmden çıkıyor mu?" tartışmasının üzerine çevirip yayınlamayı uygun gördük. Nitekim uzun yıllar Sovyet sosyal emperyalizminin uyduluğunu yapan Küba'nın ikili kur sisteminden çıkması çok daha entegre bir şekilde dünya piyasalarına dahil olacağı anlamına geliyordu. Ancak işin doğrusu Küba zaten hiçbir zaman sosyalist olmamıştı. Bununla beraber kimi ilerici çevreler de dahil olmak üzere kendisini "sosyalist" olarak tanımlayan kimileri için Küba sosyalizmi ifade etmektedir. Bu yanlış bir enformasyondur nitekim Castro'nun önderlik ettiği Küba Devriminin gerçek doğasıyla ilgili bilgilendirme; bunun ne olduğu ve neyi temsil ettiğiyle beraber gerçek bir devrimin ne olduğu da aşağıdaki yazıda incelenmektedir.

Okurlarımızın düşünce ve yaklaşımlarını önemsiyoruz. Konuyla ilgili görüşlerinizi bizlerle makalenin altında yer alan yorumlar bölümünden, e-mail adresimizden veya sosyal medya hesaplarımız aracılığı ile paylaşabilirsiniz.

Yüz yıldan daha uzun bir süre boyunca ABD, Küba halklarına sayılamayacak kadar sefalet ve acıya sebep oldu. Bush yönetiminin Küba'ya karşı yapacağı bütün hamlelere kararlılıkla karşı

çıkılmalıdır. Diğer taraftan Fidel Castro bir komünist değildir ve Küba da sosyalist bir toplum değildir. Küba halkları gerçekten özgürleştirici bir toplum yaratmak için gerçek bir devrim yapmalıdır.

Amerika'nın Küba Üzerindeki Tahakkümü

Küba, Amerikan emperyalizminin tahakkümü altına 1898 yılında gerçekleşen İspanyol-Amerikan savaşı sonrası girmiştir. Kübalılar uzun bir süredir İspanya karşısında bağımsızlıkları için mücadele vermelerine rağmen Amerika olaya müdahale ederek Küba'yı bir neo-koloniye dönüştürmüştür.

Küba formel olarak bağımsızlığını 1898 yılında kazanmıştır, ancak 1901 yılında Amerikan Kongresinden geçirilen Platt Yasası ile Amerika, Küba'nın içişlerine dahil olarak müdahale edebilir bir konumda olmuştur, Platt Yasası 1934 yılına değin Küba anayasasının da bir parçası olarak kalmıştır. Bununla beraber ABD piyadeleri sırasıyla 1906, 1912, 1917 ve 1920 yıllarında Küba'ya çıkartma yapmıştır. Çıkartılan bu yasa ile aynı zamanda ABD, Küba'yı bir askeri koloniye dönüştürmüştür. Örneğin şu an da Amerika'nın toplama kampı ve işkence merkezi olan Guantanamo üssü bu dönemin bir eseridir.

1950 yılına gelindiğinde Amerika, Küba'nın kamu hizmetlerinin yüzde sekseni, madenlerinin yüzde doksanı, petrol rezervlerinin neredeyse tamamını, sığır çiftliklerinin yüzde doksanını ve şeker endüstrisinin de yüzde kırkını kontrol altında tutuyordu. Küba aynı zamanda Amerikalı çete liderleri, organize suç örgütleri, kumar çeteleri, otel sahipleri ve gayrimenkul operatörleri için bir yatırım cenneti haline gelmişti. Amerika, geniş kitlelerce nefret edilen, baskıcı Fulgencio Batista rejimini dayattı. Bütün bunlar 1959 yılında gerçekleşen Küba Devriminin arka planıdır.

Küba Devrimi, Amerikan emperyalizmine karşı meşru ve halka dayalı bir ayaklanmaydı. Amerika mağlubiyetini kabul etmedi, kaybettiği karlarını ve holdinglerini geri kazanmak istedi. Daha da önemlisi Küba'nın diğer Latin Amerika ülkelerine bir örnek oluşturmasından da korktular. 1960'lara gelindiğinde Amerika önüne iki hedef koymuştu: Birincisi Küba ve bölgedeki diğer ülkelerdeki devrimci hareketleri ezmek; ikincisi Gelişim İçin Birliği kurmak; bu oluşum sözde serbest piyasa ile yoksulluğa karşı savaşılacağı ile öne çıkartıldı, ancak gerçekte Amerika'nın Latin Amerika'ya ekonomik girişinin derinleşmesinden başka bir anlama

gelmiyordu.

1961 yılında Amerika Domuzlar Körfezi işgalini gerçekleştirdi; bu işgal Küba halkı tarafından yenilgiye uğratıldı. CIA pek çok kez Castro'yu öldürmeye çalıştı. Amerika, Küba'nın Batı ülkeleri ile normal ticaret kanalları geliştirmesini de bloke etti.

Küba Sosyalist Değildir!

Fidel Castro Marksist bir retoriğe sahiptir. Ancak kendisi bir komünist değildir. Castro'nun önderlik ettiği devrim Küba'yı burjuva ekonomik, siyasi ve toplumsal ilişkilerinden azat etmemiştir.

Aslında Castro bir emperyalist bağımlılığı başka bir emperyalist bağımlılık ile değiştirmiştir. 1959 yılından evvel Küba "tek ürünlü bir tarım" ülkesi olmuştu, Amerikan emperyalizmi tarafından domine edilen dünya piyasalarına şeker üretmeye dayalı bir ekonomiye sahipti. Castro, Küba halkını bu ekonomik mirası kökten bir şekilde değiştirip yeniden kurmak için önderlik etmedi, onları bu doğrultuda mobilize etmedi. Bunun yapılması ancak radikal ve kitlesel tabanlı bir toprak reformu ile mümkün olurdu ki bu da kolektif ve kendine yetebilen, halkı besleyebilen bir temele dönüşürdü. Bunun yapılması adım adım bir endüstriyel üretim kapasitesi geliştirilmesi böylece çeşitli bir zirai üretimin örgütlenmesini ve ekonomik olarak kendine dayanmanın güçlendirilmesini gerektirirdi.

Emperyalizm ile bu derece radikal bir kopuşu gerçekleştirmek yerine Castro "ufak bir atlayış" yaptı. Şeker, Küba ekonomisinin kralı olmaya devam edecek ve Küba dünya piyasasının bir mahkumu olacaktı. Ancak ABD yerine sosyal-emperyalist Sovyetler Birliğinin neo-kolonyel antlaşmalarının dingil çivisi olarak yoluna devam edecekti. Sovyetler Birliği Küba'ya güvenilir bir şeker pazarı oluşturdu, Küba'ya krediler ve petrol sağladı, bunlar ile Küba dünya pazarından yiyecek temin edebildi.

1960'ların ortalarına gelindiğinde Küba büyük ölçüde Sovyet blokunun ağına düşmüş durumdaydı. Castro, Sovyetlerin 1968 yılında Çekoslovakya ve 1979 yılında Afganistan'a yaptıkları işgalleri destekledi. Mao ve Kültür Devrimi'ne karşı ideolojik saldırılarda bulundu. Castro aynı zamanda Afrika'da Sovyetlerin emperyalist etkisi

için operasyonlarına kiralık askerler sağladı.

Küba kendisini sosyalist olarak addediyor. Ancak Küba ekonomisi tamamen kapitalist bir ekonomik mantığa tabidir: Üret, üret ve üret, en iyi ürettiğini üret: Şeker üret. Kübalı halk kitleleri bu meta mantığının maaşlı köleleri konumundadırlar. Emekleri ve enerjileri toplumun toptan bir dönüşümüne değil, aksine emperyalist sömürünün ve bağımlılık ilişkilerinin yeniden yaratılmasına hizmet etmektedir.

Bu ekonomik antlaşmalar sayesinde, Castro şeker satışlarından elde edilen karlar ile sağlık ve eğitim gibi çeşitli sosyal programlara yatırım yapabilmıştır. Bu önlemler Kübalı yoksullar için çeşitli olanaklar sağlamıştır. Siyasi olarak da Castro'nun sağlam bir halk desteğine sahip olmasını sağlamıştır. Peki bu Küba'yı sosyalist yapar mı? Hayır.

Gerçek Komünizm

Diktatörlük ve Demokrasi, Komünizme Sosyalist Geçiş yazısında Bob Avakian günümüz dünyası için üç alternatifi tartışır. Birinci alternatif şeyleri olduğu haliyle bırakmaktır, açıktır ki bu kabul edilebilir değildir.

İkinci alternatif, ekonomik sömürü ilişkilerine ve baskıcı bir sınıfın yönetiminin temel ilişkilerine dokunmamak ancak sınıfsal eşitsizliklerin ve bazı sosyal problemlerin üzerine bir yara bandı yapıştırmaaktır. Küba bunu temsil eder. Fidel Castro "neo-kolonyal bir refah devleti" yaratmıştır, ki kitleler sömürülmeye devam etmiş ve toplumun başlıca meselelerinde iktidarsız bırakılmışlardır. Ancak bütün bunlar sosyalist bir retorik ile süslenmiştir (Castro'nun Sovyetler Birliği çöktükten sonra da bu refah devletini nasıl sürdürdüğü bu yazıda işlenmemekle beraber, Küba daha sonraki yıllarda büyük ölçüde Venezuela petrol sübvansiyonlarına ve Çin ile finansal yakınlıklara girişmiştir.)

Ancak birde Avakian'ın işaret ettiği üçüncü ve gerçekten özgürleştirici bir alternatif vardır. Bu gerçekten devrimi yapmayı, onun içinden geçmeyi gerektirir, böylece kitleler güçlenerek hiçbir sömürünün olmadığı, bütün baskıcı ilişkiler ve fikirlerden kurtulabilecektir. Entelektüel mayalanma ve muhalefet teşvik edilecek ve devam ettirilen devrim yoluyla kitleler gerçekten de toplumun sahipleri olabilecektir. İşte bu üçüncü alternatif Küba'nın ve bütün dünyanın

ihtiyacı olandır.

Not: Konuya ilişkin Bob Avakian'ın "Üç Alternatif Dünya" makalesini okumak için: [3 Alternatif Dünya | Yeni Komünizm \(localhost/yenikomunizm/\)](#)